

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 725 din 07.12.2022

Dosar nr.: 177/2022

Petiția nr.: 1823/10.03.2022

Petent:

Reclamate: First Bank S.A. București – Sucursala Giurgiului, First Bank S.A. București – Sediul Central

Obiect: petentul se consideră discriminat deoarece i-a fost refuzat un schimb valutar deoarece nu este client al băncii

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

1.

Numele, domiciliul, reședința sau sediul părților reclamate

2. First Bank S.A. București – Sucursala Giurgiului, loc. București, șos. Giurgiului nr. 121, bl. 5, sector 4

3. First Bank S.A. București – Sediul Central, loc. București, șos. Nicolae Titulescu nr. 29-31, sector 1

II. Citarea părților

3. În temeiul art. 20, alin. 4 din **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată (în continuare **O.G. nr. 137/2000**), s-a îndeplinit procedura de citare.

4. Părțile au fost citate pentru data de 10.05.2022 (filele 7-9 din dosar). La termen părțile au fost absente. A doua parte reclamată a depus punct de vedere la dosar. Punctul de vedere depus de partea reclamată a fost comunicat petentului în vederea depunerii de concluzii scrise. Petentul a depus concluzii scrise la dosar.

5. Procedură legal îndeplinită.

III. Susținerile părților conform obiectului dosarului

Susținerile petentei

6. Prin petiția nr. 1823/10.03.2022 petentul precizează următoarele aspecte relevante:

- solicită constatarea faptei de discriminare și obligarea părții reclamate să publice într-un ziar de largă circulație un rezumat al hotărârii pronunțate;
- în data de 09.03.2022, după ce a consultat cursul de vânzare al euro la diverse bănci, a intrat în sediul primei părți reclamate, fiind cea mai apropiată de petent și având un curs de vânzare al euro mai favorabil;

- era coadă la ghișeu și petentul a așteptat circa 30-35 de minute să ajungă la ghișeul casierie;
- în momentul în care a ajuns în fața funcționarei acesta l-a măsurat cu privirea, petentul fiind cetățean de etnie romă, având tenul măsliniu și purtând în acel moment masca sanitară pe față (chiar dacă obligația legală de a purta mască fusese anulată);
- după ce funcționara și-a format o percepție, probabil negativă, l-a întrebat pe petent dacă este clientul băncii, iar petentul i-a răspuns că tocmai dorește să devină clientul băncii prin cumpărarea a 300 de euro;
- funcționara i-a replicat că trebuie “să aveți cont deschis la banca noastră pentru a putea să beneficiați de serviciile noastre”;
- petentul s-a arătat nelămurit și a întrebat unde este prevăzut acest tratament, funcționara replicându-i că există un afiș la intrare cu aceste informații;
- petentul a identificat un afiș format A4 alb/negru pe un birou aflat în apropierea ușii de acces, pe care petentul l-a fotografiat;
- prin primirea și prestarea serviciilor bancare doar pentru clienții primei părți reclamate, s-a creat o discriminare clară între ceilalți cetățeni și clienții cu cont deschis la respectiva bancă;
- un alt aspect al tratamentului inegal aplicat de prima parte reclamată cetățenilor potențiali clienți față de clienții cu cont deschis la respectiva bancă constă în refuzul vânzării de euro și crearea unui preț de vânzare preferențial;
- astfel, vânzarea de euro se efectuează de prima parte reclamată doar dacă cetățenii părăsesc băncile la care au conturi și își deschid conturi la această bancă;
- această atitudine vădit discriminatorie față de cetățenii potențiali clienți ai primei părți reclamate conduce chiar și la lezarea demnității umane și punerea acestora într-o situație de inferioritate față de clienții cu cont deschis la această bancă;
- prin refuzul nejustificat al primei părți reclamate se încalcă prevederile O.G. nr. 137/2000.

Potentul depune la dosar poza cu afișul format A4 alb/negru.

7. Prin adresa nr. 5306/28.07.2022 petentul depune concluzii scrise prin care menține aspectele sesizate și arată că susținerea părții reclamate că permite vânzarea euro doar către clienții care aveau conturi deschise și carduri emise reprezintă în opinia sa un abuz din partea băncii și nu crede că are o susținere legală, atât timp cât banca nu este un club exclusivist și nu are dreptul să își selecteze clienții.

Sușinerile celei de-a doua părți reclamate

8. Cea de-a doua parte reclamată (First Bank S.A. (fosta Piraeus Bank România S.A.)) depune punctul de vedere nr. 3236/09.05.2022 prin care arată următoarele aspecte relevante:

- petentul nu este clientul părții reclamate;
- referitor la aspectele semnalate de petent, în ceea ce privește refuzul băncii de efectuare a schimbului valutar, în urma verificărilor efectuate, arată că începând cu data de 25.03.2020 tranzacțiile de schimb valutar la casa de schimb a părții reclamate se efectuează doar pentru clienții băncii;
- conform art. 15.5 din Condițiile Generale de Afaceri (pe care partea reclamată le atașează), postate pe site-ul băncii pentru a fi consultate de către orice persoană interesată, executarea ordinelor de vânzare/cumpărare valută se realizează în condițiile

în care se întrunesc elementele definiției “Clientului”:

“15.5 În înțelesul prezentei secțiuni, prin Client se înțelege una sau mai multe din următoarele categorii:

- persoanele fizice sau juridice sau entitățile asimilate acestora, rezidente sau nerezidente, care intră în relație cu Banca;
  - reprezentanții legali/persoanele împuternicite să opereze pe cont în numele și pe seama titularilor;
  - succesorii legali și/sau contractuali ai categoriilor de clienți menționați la punctele anterioare”;
- pentru comunicarea transparentă a acestei decizii a băncii, în sucursalele părții reclamate, în zona casieriei, este afișat documentul pe care partea reclamată îl depune la dosar;
- astfel, partea reclamată nu oferă un astfel de serviciu/produs pentru cei care nu sunt clienți ai băncii.

IV. Motivarea în fapt și drept

Legislație și principii

9. O.G. nr. 137/2000 definește discriminarea directă prin art. 2 alin. 1, care prevede: *„Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.*

10. Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

11. Analiza diferențierii se realizează prin compararea a două situații (art. 1 alin. 3 al **O.G. nr. 137/2000**: *„exercitarea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoanele aflate în situații comparabile”).*

12. Prin nediferențiere judecătorii Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) înțeleg în primul rând tratamentul egal al persoanelor care se află în situație similară sau analoagă: *„art. 14 protejează persoanele plasate în situație similară” (Marckx împotriva Belgiei, 13 iunie 1979, §32) sau „analoagă” (Van der Musselle împotriva Belgiei, 23 noiembrie 1983, §46) ori „relevant similară” (Fredin împotriva Suediei, 18 februarie 1991, §60), ulterior fiind utilizată sintagma „analoagă ori relevant similară” (Sheffield și Horsham împotriva Regatului Unit, 30 iulie 1998, §75).*

13. Fapta de discriminare este determinată de existența unui criteriu, iar între acest criteriu și faptele imputate reclamatului trebuie să existe un raport de cauzalitate.

14. Criteriile enumerate de **O.G. nr. 137/2000** sunt doar ilustrative, nu exhaustive, precizând *„sau oricare alt criteriu”*, însă aceste criterii, conform cazuisticii CEDO, trebuie să reprezinte caracteristici personale pe baza cărora persoane sau grupuri de persoane pot fi deosebite unele de altele (*Kjeldsen, Busk Madsen și Pedersen împotriva*

Danemarcei, 7 decembrie 1976, §56). „Art. 14 nu protejează împotriva oricărui tratament diferențiat ci doar împotriva acelor care se bazează pe o caracteristică identificabilă, obiectivă sau personală ori pe «statut», pe baza cărora o persoană sau un grup de persoane se diferențiază între ele” (**Clift împotriva Regatului Unit**, 13 iulie 2010, §55), menționând că noțiunea „orice altă situație” trebuie să se interpreteze cât mai larg posibil (**Clift împotriva Regatului Unit**, 13 iulie 2010, §56-61), cu atât mai larg cu cât dreptul atins este considerat a fi mai important (**Clift împotriva Regatului Unit**, 13 iulie 2010, §62).

15. Privind restrângerea drepturilor petentului, Colegiul director se raportează la prevederile art. 10 ale **O.G. nr. 137/2000**: „Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, discriminarea unei persoane fizice, a unui grup de persoane din cauza apartenenței acestora ori a persoanelor care administrează persoana juridică la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauza prin: [...] d) refuzul de a acorda un credit bancar sau de a încheia orice alt tip de contract”.

Colegiul director al CNCD reține următoarele:

16. Din probele existente la dosar, Colegiul director constată că petentul nu este clientul băncii reclamate. Banca reclamată oferă servicii de schimb bancar doar clienților.

17. Colegiul director consideră că, din punctul de vedere al posibilității de a beneficia de serviciile unei bănci, clienții nu se află în situație comparabilă cu persoanele care nu au această calitate.

18. Totodată petentul, nefiind clientul băncii, nu este beneficiarul unui drept care ar trebui să se ofere de către banca reclamată.

19. În consecință, fapta sesizată nu reprezintă discriminare.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Faptele sesizate nu reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1 din **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată**;

2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

V. Modalitatea de plată a amenzii: —

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată** și **Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ**.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BABUȘ RADU – Membru

BĂNICĂ CERASELA CLAUDIA - Membru

MOȚA MARIA – Membru

OLTEANU CĂTĂLINA - Membru

Redactată și motivată: A.Cs., S.A., H.I.

Data redactării: 08.12.2022

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare** și **Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.